

عنوان مقاله:

تحلیل انتقادی گفتمان سلفی در شعر معاصر عرب با تکیه بر الگوی فرکلاف مطالعه موردی دیوان سیاسیات احمد محرم

محل انتشار:

مجله لسان مبین، دوره 15، شماره 53 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

مریم علی یاری - دانشجوی دکتری دانشگاه تهران

ابوالحسن امین مقدسی - استاد دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

اندیشه سلفی، به عنوان یک پدیده رئالیستی، از مهم ترین موضوعاتی است که در صد سال اخیر در عرصه سیاسی اجتماعی و بالطبع در عرصه ادبی راه یافته و به یک گفتمان تبدیل شده است. این اندیشه در معنای اصطلاحی امروز، نتیجه جریانی در تاریخ اسلام است که در تمسک به دین، خود را تابع سلف صالح دانسته و در اعمال و اعتقادات از سلف، یعنی پیامبر اسلام (ص)، صحابه و تابعین پیروی می کنند. البته آنچه امروزه در عرصه سیاسی و اجتماعی مشاهده می شود، جریانات انحرافی سلفیه است که محصول تفسیر نادرست ابن تیمیه از مفاهیم توحید، شرک، سنت و بدعت است. این پژوهش، با رویکرد تحلیل گفتمان انتقادی فرکلاف، به تحلیل گفتمان سلفی در اشعار احمد محرم، شاعر ناسیونالیست و اسلام گرای مصری پرداخته است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که اشعار سیاسی محرم متکی بر ایدئولوژی اسلامی در سه محور اسلام گرایی، ملی گرایی و گرایش های قومی و عربی تبلور می یابد. گفتمان سلفی اصلاح گرا در شعر احمد محرم متأثر از گرایش سلفی سیدجمال الدین اسدآبادی و محمد عبده به موضوعاتی مانند تشکیل جامعه اسلامی، بازگشت به اسلام اصیل و قرآن، حاکمان نالایق، جهل، غفلت و ضعف اراده در مردم و مبارزه با استعمار می پردازد. اشعار سیاسی محرم بیانگر یک هویت تکواریه است که از نگرش اسلامی وی نشأت گرفته است. از سوی دیگر، تقابل با گفتمان عرفی و سکولار در جامعه مصر، رجوع به گذشته و جامعه آرمانی، مفاهیمی هستند که هویت مقاومت را در سلفی گری شاعر ایجاد و تقویت نموده اند.

کلمات کلیدی:

تحلیل گفتمان انتقادی، فرکلاف، سلفی گری، احمد محرم، شعر معاصر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1806868>

